

Antopäivä: 30.12.2024
Voimaantulopäivä: 01.01.2025
Voimassa: toistaiseksi

Lainsäädäntö, johon ohje perustuu:
Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009, muutoksineen);
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1805, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käytöstä meriliikenteessä sekä direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta; ja
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1804, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta

Muutostiedot:

Ei muutoksia. Tämä väliaikainen ohjeistus on laadittu sidosryhmien pyynnöstä siirtymävaiheen tueksi ennen maasähkön käyttövelvoitteen voimaantuloa vuonna 2030. Tässä ohjeessa määritellään yleiset toimintaperiaatteet sähkönluovutustodistuksen myöntämiselle huomioiden toimintaympäristön nykyiset käytännöt ja tarpeet siirtymäkauden aikana. EU-tasolla on parhaillaan valmisteilla asiaan liittyvää ohjeistavaa ja tarkentavaa sääntelyä, johon virasto osallistuu aktiivisesti. Traficom seuraa säädösvalmistelun etenemistä ja arvioi sen perusteella tarpeen päivittää tätä ohjeistusta.

Väliaikainen ohjeistus sähkönluovutustodistuksesta (EDN)

Sisältö

Väliaikainen ohjeistus sähkönluovutustodistuksesta (EDN).....	1
1 Tausta ja tavoite.....	1
2 EDN-todistuksen muodostuminen.....	2
3 Vaadittavat vähimmäistiedot ja vastuutahot.....	2
3.1 Sähkönluovutustiedot kyseisellä syöttöpisteellä.....	2
3.2 Satamakäyntitiedot.....	3
4 Johtopäätös.....	3

1 Tausta ja tavoite

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009, muutoksineen) säännöksillä toimeenpannaan asetus (EU) 2023/1805, joka koskee uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käyttöä meriliikenteessä (FuelEU Maritime). Aluksella käytetyn energian kasvihuonekaasuintensiteetin enimmäisraja tuli

voimaan 1.1.2025. Maasähkön tai muun päästöttömän teknologian käyttö on pakollista matkustaja- ja konttialuksille satamakäynneillä 1.1.2030 alkaen tietyissä AFIR-asetuksen ((EU) 2023/1804) mukaisissa satamissa ja 1.1.2035 alkaen kaikissa EU-satamissa, joissa maasähkö on saatavilla. Jos alus haluaa huomioida maasähkön kasvihuonekaasuintensiteetin laskennassa, siihen liittyvien sähkönluovutustodistusten (EDN) on täytettävä FuelEU Maritime -asetuksen liitteen I vaatimukset.

Tämä ohjeistus on laadittu tukemaan toimijoita, jotka aikovat hyödyntää maasähköä ennen veloitteen voimaantuloa 2030 alkaen. Ohjeessa esitetään EDN-todistuksen myöntämisen keskeiset periaatteet, huomioiden siirtymäkauden olosuhteet ja nykyiset toimintakäytännöt. Asetuksen vaatimukseen perustuen tässä ohjeessa on pyritty ottamaan asianmukaisesti huomioon satama- ja kytkentäkohtaisten toimintamallien erot sekä toimijoiden käytännön tarpeet. Nykyisessä kansallisessa toimintaympäristössä vaadittujen tietojen saatavuus jakautuu useille toimijoille joko yhdessä tai erikseen, esimerkiksi satamanpitäjälle, sähköntoimittajalle, sähkönmyyjälle tai laivayhtiölle. Traficom kehottaa laivayhtiötä tekemään yhteistyötä keskeisten toimijoiden kanssa määrittääkseen tarkoituksenmukaisen ratkaisun, joka täyttää asetuksen vaatimukset ja on todennettavissa. Lisäksi on huomioitava, että osa vaadittavista tiedoista voi sisältyä myös MRV -asetuksen (EU) 2015/757 mukaiseen raportointiin.

2 EDN-todistuksen muodostuminen

EDN myöntämistä ei voida keskittää yhdelle nimetylle vastuutaholle, sillä tarvittavat tiedot muodostuvat eri toimijoiden hallinnoimista tietovirroista. Tämän seurauksena, asetuksen edellyttämä todistus rakentuu Traficom:n näkemyksen mukaan kahdesta kokonaisuudesta:

- I. sähkönluovutustiedot kyseisellä syöttöpisteellä; ja
- II. aluskohtaiset satamakäyntitiedot sähkönlaskutuskaudelta.

Nämä tiedot tulee toimittaa todentajalle, kuten laivayhtiö on tietovirroista vastaavien toimijoiden kanssa sopinut. Toimijoiden on varmistettava, että näiden tietojen yhdistelmä vastaa todentajan tarpeita ja täyttää EDN:lle vaadittavat vähimmäistiedot.

Hallinnollisen taakan keventämiseksi EDN voi kattaa useita maasähkön käyttäjäksi yhden sähkönlaskutuskauden aikana, esimerkiksi kuukauden.

3 Vaadittavat vähimmäistiedot ja vastuutahot

Asetuksen liitteessä I määritellään EDN:n vähimmäistiedot. Näiden tietojen saatavuus jakautuu nykyisessä kansallisessa toimintaympäristössä useille toimijoille, kuten satamanpitäjälle, sähköntoimittajalle, sähkönmyyjälle, tai laivayhtiölle tai joillekin näistä yhdessä. Näin ollen on tarpeen tarkastella ja sopia tapauskohtaisesti, miten velvollisuus tietojen tuottamisesta ja toimittamisesta jakautuu eri toimijoiden kesken. Tietojen on oltava oikeellisia, todennettavissa ja oikeudellisesti varmennettavissa, ja ne toimitetaan todentajalle sovitun menettelyn mukaisesti.

3.1 Sähkönluovutustiedot kyseisellä syöttöpisteellä

Toimitettavien sähkönluovutustietojen tulee sisältää vähintään seuraavat erittelyt kultakin syöttöpisteeltä:

- **Laskutuskauden kattavat tuntisarjatiedot**
- **Toimittaja** (nimi, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite, edustaja)
- **Maasähkön liitäntäpiste** (liitäntäpisteen tiedot¹)
- **Maasähkön syöttämisaika** (alkamis-, loppumispäivä, -kellonajat)
- **Syötetty energia** (syöttöpisteeseen jaettu teho-osuus (tapauksen mukaan) [kW], sähkönkulutus [kWh] laskutuskaudella, huipputehoa koskevat tiedot (jos saatavilla))
- **Mittaus**²

3.2 Satamakäyntitiedot

Toimitettavien satamakäyntitietojen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- **Vastaanottava alus** (IMO-numero (MMSI), aluksen nimi, alustyyppi, lippuvaltio, aluksen edustaja)
- **Satama** (nimi, sijainti (LOCODE), terminaali/laituri)
- **Syöttöpisteen satamakäyntitiedot** (lähtö- ja saapumispäivät, -kellonajat)

¹ Ohjeistuksen julkaisuhetkellä ei ole vielä vahvistunut, mitä tarkkuustasoa liitäntäpisteen ilmoittamiselta edellytetään. Traficom täydentää ohjeistusta, kun asiaan liittyvät vaatimukset tarkentuvat.

² Ohjeistuksen julkaisuhetkellä ei ole vielä vahvistunut, mitä mittauksella tarkalleen ottaen tarkoitetaan tiedonantovelvoitteen näkökulmasta. Traficom täydentää ohjeistusta, kun asiaan liittyvät vaatimukset tarkentuvat.

Laivayhtiö voi sopia todentajan kanssa, että tietojen toimittamisen sijasta todentaja tarkastaa satamakäyntitiedot esimerkiksi Porttraffic-järjestelmästä: <https://www.porttraffic.fi/>.

4 Johtopäätös

Edellä kuvattu tietojen vastuunjako ja toimitusmenettely osoittavat, ettei yksittäistä vastuutahoa EDN:n osalta voida toistaiseksi nimetä. Sen sijaan EDN muodostuu eri toimijoiden hallinnoimista tietovirroista, jotka yhdessä kattavat asetuksen (EU) 2023/1805 liitteessä I edellytetyt vähimmäistiedot.

Sähkönluovutustiedoista ja satamatiedoista vastaavat huolehtivat kukin omalta osaltaan tietojen oikeellisuudesta ja todennettavuudesta. Lähtökohtaisesti alus vastaa saatujen tietojen edelleen toimittamisesta todentajalle, ellei osapuolten kesken ole sovittu muusta menettelystä. Viraston tulkinnan mukaan tämä menettelykokonaisuus täyttää asetuksen mukaiset vaatimukset varmennettavissa olevalle EDN:lle, eli sähkönluovutustodistukselle.

Tämä ohjeistus perustuu julkaisuhetkellä vallitsevaan tulkintaan asetuksen sähkönluovutustodistusta koskevista vaatimuksista. Ohje edustaa toimivaltaisen viranomaisen näkemystä siitä, miten vaatimukset voidaan toteuttaa siirtymävaiheen aikana 1.1.2025 alkaen. Traficom varaa oikeuden päivittää tätä ohjeistusta tarkempien ohjeiden ja EU -säätelyn kehittyessä siirtymävaiheen aikana. Ohjeistus on väliaikainen ja voimassa, kunnes se korvataan uudella tai poistetaan tarpeettomana viraston puolesta. Traficom kannustaa toimijoita ilmiantamaan mahdollisia ohjeistukseen liittyviä puutteita tai kehityskohteita.